

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΕΤΟΣ Η'

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ 618

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

✱

Εν Ἀθήναις, 26 Ἀπριλίου 1892

✱

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Εν Ἀθήναις	φρ. 8.—
Γαῖς ἐπαρχίαις.	8.50
Εν τῷ ἐξωτερικῷ	φρ. χρ. 15.—
Εν Ρωσσίᾳ	ρούβλ. 6.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κοσρώφ καὶ Μακρουή, ἄρμενικὸν μυθιστόρημα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.
— Γεωργίου Πραδέλ : ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ, δραματικὸν μυθιστόρημα μετὰ εἰκόνων. — Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίτσις : ΙΣΠΑΝΙΑ.
Ἀλεξάνδρου Δουμά (υἱοῦ) : ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΩΝ.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΟΔΟΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ, ΑΡΙΘΜΟΣ 10

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται διὰ γραμματοσήμεων καὶ χαρτονομισμάτων παντός ἔθνους, διὰ τοκομεριδίων ἑλληνικῶν δανείων καὶ τραπεζῶν, συναλλαγμάτων, κτλ.

ΚΟΣΡΩΦ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΥΗ

ΑΡΜΕΝΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

» Ἡ ὥραία Χανούμ ἦτο ἀγχίνους, εἰς τὸ πύρινον βλέμμα τῆς ἀνεγίνωσκέ τις τὰς ἐπιθυμίας μέχρι τῶν ἐνδομυχοτέρων καὶ μυστηριωδεστέρων πτυχῶν τῆς καρδίας. Εἰς αὐτὴν τὸ πᾶν πρόηγέτο, τὸ πᾶν προελαμβάνετο. Προσποιεῖτο τὸν ἔρωτα πρὸς τὸν κύριόν τῆς Ριζά, διότι αὕτη δὲν τὸν ἠγάπησε ποτέ. Ἡ φυσικὴ εἰλικρίνειά τῆς ὑπέφερε πολὺ ὡς ἐκ τούτου, ἀλλὰ ἡ ἀνάγκη τῇ ἐπεβάλλετο ὡς νόμος, διότι ὁ Βέης εἶχε σιδηρὰν θέλησιν καὶ τυραννικὸν χαρακτῆρα.

» Αἱ κλίσεις τῆς Ἐριέττας ἦσαν διάφοροι καὶ λίαν ἀντίθετοι. Ὅτε ἡμέραν τινὰ μὲ εἶδεν ἡμὴν τότε τριάκοντα πέντε ἐτῶν. Ἡ μορφή μου τῆς ἔκαμε ἐντύπωσιν τόσον, ὥστε ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς δὲν ἠδύνατο νὰ ζήσει χωρὶς ἐμέ. Ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας δὲν ἄφησε ποτέ νὰ διέλθῃ ἡ μικρότερα περίστασις χωρὶς νὰ παρατηρῇ τὸ πρόσωπόν μου, καὶ τὴν κομψὴν κανονικότητα τοῦ σώματός μου.

» Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ Πύλη ἀπέστειλε τὸν Ριζά εἰς προσωρινὴν ἀποστολὴν μακρὰν τῆς πρωτευούσης. Ἦμην ὁ διευθυντὴς ὅλων τῶν ὑποθέσεων του, καὶ προσεκλήθη ἰδίως εἰς τὸ νὰ ἐπαγρυπνῶ ἐπὶ τῶν ὑπηρεσιακῶν ὑποθέσεων. Εἶχον ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου ὅλους τοὺς ὑπηρετάς... ὁ Ριζά ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἀνατολήν.

» Σχεδὸν καθ' ἐκάστην εὐρισκόμην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου μου διὰ νὰ ἐκπληρῶ τὴν ἀποστολήν, τὴν ὅποιαν μοὶ ἐνεπιστεύθησαν.

» Ὁ Βέης εἶχε τόσῃν μεγάλῃν ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμέ, ὥστε μοὶ ἔδωκε τὴν κλεῖδα τοῦ ἰδιαίτερου τοῦ δωματίου.

» Αὐτὸ ἰδίως συνέτεινε διὰ νὰ ἐπαγρυπνῶ καλλίτερον ἐπὶ τῶν ὑπηρεσιακῶν πραγμάτων.

» Μίαν ἐσπέραν, ἐνῶ ἡμὴν μόνος, ὡς συνήθως, εἰς τὰ κεκλεισμένον καὶ ἀπομειμακρυσμένον ἐκ πάντων τῶν περιέργων βλέμμάτων αὐτὸ δωμάτιον, βλέπω ν' ἀνοίξῃ ὡς διὰ μαγείας ἡ θύρα αὐτοῦ, καὶ νὰ παρυσιασθῇ ἐνώπιόν μου ἡ φαιδρότερα καὶ ἐκπληκτικώτερα τῶν εἰκόνων. Γυνὴ σπανίας ὥραι-

ότητος εὐρίσκετο ἐνώπιόν μου, μόλις ἐξεληύσα τοῦ λουτροῦ, ἀλαβαστρίνου σώματος, ἡμίγυμνος καὶ στάζουσα σταγόνας ὕδατος διαχυοῦς ὡς οἱ μαργαρίται. Ἐξηπλώθη ἡδυπαθῶς ἐφ' ἐνὸς διθανίου καὶ προσήλωσε τοὺς ὀφθαλμούς τῆς ἐπ' ἐμοῦ.

» Τὸ δωμάτιόν τῆς ἦτο κεκοσμημένον καὶ συσκευασμένον μετὰ πάσης πολυτελοῦς Ἀνατολικῆς κομψότητος. Καθρέπτει τῆς Βενετίας μετὰ μεγαλοπρεπῶν ἐπιχρῶσων πλαϊσίων, ἀγγεῖα, μεγάλα ἀργυρᾶ κηροπήγια, ἔργα τῶν ἐπιτηδεωτέρων καλλιτεχνῶν τῆς Ἰνδίας, παραπετάσματα ἐκ μεταξωτῶν διηνηθισμένων Περσικῶν ὑφασμάτων μετὰ κεχρυσωμένων ταινιῶν τῆς Αἰγύπτου· ἐν ἐνὶ λόγῳ, διασκευὴ ἐκ τῶν πολυτιμοτέρων προσέδιδεν εἰς τὸ ἐκμύρισμα ἐκεῖνο θελκτικὴν θέαν, τὴν ὅποιαν διὰ πρώτην φορὰν ἠσθάνθην.

» Αἶφνης ἡδὺ μῦρον ἀλόης καὶ ἀνθέων διεχύθη περίξ ἐμοῦ, καὶ τότε ἐνόμισα ὅτι μεταφέρθην εἰς θελκτικὸν μέρος, ἐνόμισα ὅτι ἐβλεπον εἰς τὴν ἀκτινοβολοῦσαν ἐξ ὠραιότητος γυναικῆς, τὴν ὅποιαν εἶχον ἐνώπιόν μου, ἓνα τῶν οὐρανίων ἀγγέλων.

» Ἐκπληκτος καὶ ἐκστατικός, ἔμεινα ἐπὶ στιγμὴν σιωπηλὸς καὶ ἀκίνητος.

» Μετ' ὀλίγον ἡ θυγάτηρ τῆς Εὐας ἔκαμε διὰ τῆς χειρὸς σημεῖον διὰ τοῦ ὁποίου μὲ προσεκαλεῖ νὰ πλησιάσω, καὶ διὰ παθητικῆς φωνῆς ἐπρόφερε τὸ ὄνομά μου.

» Ἡ φωνὴ ἐκείνη μὲ ἔκαμε νὰ ἐξέλθω τῆς ἐκπληξέως μου. Καταβληθεὶς ὑπὸ ἀβεβαίου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ δικαιολογημένου φόβου, ἔτρεξα πρὸς τὴν θύραν τοῦ δωματίου μου καὶ ἠθέλησα νὰ τὴν ἀνοιξῶ, νὰ προσκαλέσω τινὰ, ἴσως, ἀλλ' ἡ ὥραία θούλη, ταχθεὶς ὡς ἡ φοβούμενη ἔλαφος, ἔτρεξεν, ἔλαβε τὰς χεῖράς μου καὶ μοὶ λέγει :

« — Σταματήσατε, Δικράν, σταματήσατέ !! τί πηγαίνετε νὰ κάμετε ; δὲν μὲ ἀναγνωρίζετε ;

» — Μὰ τὸν οὐρανὸν δὲν γνωρίζω ποία εἴσθε ! Εἴσθε γυνή

ἡ θεία ὕπαρξις, ἄγγελος τοῦ παρκαδείσου. καταβάς ἐκ τῶν οὐρανίων χωρῶν ἵνα ἀναμιχθῇς μεταξύ τῶν θνητῶν ;... Εἶνε ψεῦδος ! εἶνε ὄνειρον !...

— «Ὁχι ! ὄχι ! ! δὲν εἶνε ψεῦδος, δὲν εἶνε ὄνειρον. Συλλογισθῆτε, Δικράν, εἶμαι ἡ Ἐριέττα, ἡ ἐρωμένη τοῦ κυρίου μου Ριζά.

» Ἠννόησα τὰ πάντα.

» Πληγείς ὡς διὰ κτυπήματος κεραυνοῦ, ἐφάντάσθην διὰ μιᾶς τὴν λύσιν τῆς σκηνῆς, χωρὶς νὰ ὑποκριθῶ τὰς δυσχερείας καὶ τὸν κίνδυνον τὸν ὅποιον διέτρεχον. Τὰ πλέον ἀντίθετα πάθη, ἡ ἐκπληξις, ἡ ἀβεβαιότης, ἡ χαρά, ἡ λύπη, ὁ φόβος, ὁ πυριφλεγῆς ἔρω, ἔρω νέος, βίαιος, προσέβαλον αἵφνης τὴν δυστυχίᾷ μου καρδίαν. Ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν τόσων ἀντιθέτων παθῶν, ἡσθάνθην ἐαυτὸν καταβεβλημένον, ρίγος διέτρεξεν ὅλον τὸ σῶμά μου, τὰ γόνατά μου ἔτρεμον καὶ θὰ ἐπιπτον ἀναίσθητος, ἐὰν ἡ Ἐριέττα, περιπτύξασά με διὰ τῶν βραχιόνων της, δὲν μὲ ἔσυρε ταχέως ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου.

— « Ἀγαπητὴ Δικράν, μοι λέγει, συμβεβηκὸς τόσον ἀπρόοπτον σὰς κατέπληξε, τὸ βλέπω, δὲν δύναμαι νὰ σὰς ἀποδώσω μομφήν, ἀφοῦ δὲν μ' ἐγνωρίζατε, δὲν μ' εἶχετε ἴδει ποτέ. Ἀλλ' ἐγώ, Δικράν, σὰς ἔβλεπον ἀπὸ τὰς κιγκλίδας τῶν παρθύρων μου. Ὡ ! ἐκείνην τὴν ἡμέραν πῶς εἶχον... ἀλλ' ὄχι, δὲν δύναμαι νὰ σὰς ἐκφράσω τὰ αἰσθήματα, τὰ ὅποια ἐδοκίμασα τότε... Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, σὰς ἠγάπησα... Ἡμέραν καὶ νύκτα, καθ' ἐκάστην στιγμήν, καθ' ἐκάστην ὥραν ἡ εἰκὼν σας παρουσιάζετο ἐνώπιόν μου ! Ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἡ ἀνάμνησίς σας μὲ κατέλαβεν... Ἀχ ! δὲν ἐγνωρίζατε, ὡς ὅλος ὁ κόσμος, τὰς δυστυχίας καὶ τὰς λύπας μου. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ βλέμματά μου συνήνητησαν τὰ ἰδικά σου, πόσαι ἀγρυπνίαι, πόσα δάκρυα ! Ὡ, ποσάκις ἡ καρδία μου ἔπαλλε !... Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, Δικράν, σὲ λικνίζω ἐπὶ τῶν γονάτων μου καὶ σὲ ἐναγκαλιζομαι... Θέσατε τὴν χεῖρά σας ἐπὶ τῆς καρδίας μου, καὶ θὰ ἴδωτε ἐὰν κτυπᾷ ἰσχυρῶς... Ναί, δὲν ἔχει οὕτω ; Ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην ἕκαστος κτύπος μοὶ ἐνθυμίζει τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν χαράν.

» Ἡ καρδία τῆς Ἐριέττης ἔπαλλε βιαίως· ἐκστατικὸς καὶ πάντοτε πεφοβισμένος τῇ εἶπον :

— « Χανούμ, ὠραία Χανούμ ! Κίνδυνος διατρέχει τὴν ἰακὴν μου καὶ τὴν ἰδικὴν σας ζωὴν ! Ἐχάθημεν ἀμφοτέροι, Ἐριέττα, ἐχάθημεν ! ! !

— « Ἐ ! λοιπὸν ἡμπορεῖτε νὰ εἴπητε ὅτι ἡ ζωὴ ἀξίζει περισσότερον μιᾶς μόνης στιγμῆς εὐτυχίας ; Ἡ δυστυχὴς ἐπερίμενον τὴν ἡμέραν αὐτὴν μετ' ἀπείρου ἐπιθυμίας, μετὰ μεγάλης ἀνυπομονησίας ! ! Ἄ ! Δικράν, δὲν ὑπῆρξατε ποτὲ αἰχμάλωτος καὶ δὲν γνωρίζετε ποσῶς τί εἶνε ἡ δουλεία, ἡ ὅποια δεσμεύει τὸ σῶμά μας, εἶνε γλυκεῖα· ἀλλ' ἐκείνην ἡ ὅποια προσβάλλει τὴν καρδίαν μας, τὴν θέλησίν μας, ὦ ! ἐκείνην δὲν δύναται τις νὰ τὴν ὑποφέρῃ. Ἐκείνην δὲν δύναται τις νὰ τὴν καταπῇ σιωπηλῶς ὡς τὴν ἄλλην. Ἀχ ! ἐὰν ἐγνωρίζατε πόσον εἶνε σκληρὸν δι' ἐμὲ νὰ εἶμαι ἡναγκασμένη νὰ λέγω, συγχᾶ εἰς ἕναν ἄνθρωπον τὸν ὅποιον δὲν ἀγαπῶ : « Κύριε, ἡ δούλη σας σὰς ἀγαπᾷ, σὰς λατρεύει... » Ἐὰν ἐγνωρίζατε πόσον εἶνε σκληρὸν νὰ ἐναγκαλιζέτε, ὡς ἐναγκαλιζομαι ταύτην τὴν στιγμήν σὰς, ἕνα ἄνθρωπον ὅστις ἐναντιοῦται εἰς τὸν ἔρωτά σας ! ! Δικράν, ἡ δουλεία αὕτη τῆς καρδίας δὲν δύνα-

ται νὰ παρκαθῇ, διότι εἶνε χιλιάκις σκληρότερα τοῦ θανάτου !

» Ἐπὶ στιγμήν δὲν ἤκουε τις εἰμὴ στεναγμούς.

» Αἵφνης ὡς ἐὰν λυπηρὰ ἰδέα ἐγεννήθη εἰς τὸ πνεῦμά της ἀφῆκε νὰ πέσωσιν οἱ βραχιόνες της.

— « Δικράν, λέγει αὕτη διὰ λιποψυχούσης φωνῆς, θυσιαζώ τὴν ψυχὴν μου διὰ μίαν στιγμήν εὐτυχίας, ἀλλὰ ἐν δυνάμει νὰ πιστεύσω ὅτι αἱ ἰδέαι σας περὶ θυσίων συνταυτίζονται. Ὁ ἔρω σας πρὸς ἐμὲ θὰ διαφέρῃ πολὺ ἐκείνου, τὸν ὅποιον αἰσθάνομαι δι' ὑμᾶς. Ὡ ! ναί, ἴσως εἶνε διάφορος. Ποῖος γνωρίζει ; ἴσως ἡ ζωὴ σας εἶνε προσφιλέας καὶ τότε θὰ γείνω ὁ δῆμιός σας, ἐγὼ ἡ Ἐριέττα... Ὡ ! ὄχι ! ὄχι ! σὰς ἀγαπῶ πολὺ καὶ δὲν θὰ σὰς ζητήσω τόσῳ σκληρὰν θυσίαν, ἡ ὅποια σὰς λυπεῖ, ἴσως, Δικράν... ἐγὼ σὰς ὁμιλῶ... δεικνύω ἔρωτα τόσον βίαιον καὶ σεῖς !... δὲν μοὶ λέγετε... οὔτε μίαν λέξιν ἀγάπης. » Ἀλλ' ὄχι, φύγετε ! διὰ νὰ ἀποφύγετε τὴν δυστυχίαν σας. Ἔχετε τὸν καιρὸν ἀκόμη, φύγετε καὶ ἀποθνήσκω μόνη, διότι δὲν φοβοῦμαι ν' ἀποθάνω ἐγὼ ! ! !

» Ἐκ τῶν βλεφάρων της ἔτρεξαν δάκρυα ὡς ὁ ἀδάμας, δάκρυα καθαρὰ ὡς ὁ καθάρωτερος κρύσταλλος. Πόσον ἦτο ὠραία ἐκ τῆς ἡδυπαθείας, πόσον ἦτο ὑψηλὴ μὲ τὴν λύπην της καὶ τὰ δάκρυά της ! Ἡ ὠραιότης ἐκείνη μοὶ κατέφερεν εἰς τὴν καρδίαν κτύπημα ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια ἀποφασίζουν πάντοτε τὴν νίκην.

» Ἀλλως τε ἡμῖν ἐκτός ἐαυτοῦ, κατατηχόμενος, δὲν γνωρίζω ἀπὸ ποῖαν διαπύρον φλόγα, τὴν ὁποίαν ἡ φυσικὴ μου ἀδυναμία δὲν ἠδυνήθη νὰ δικαιολογήσῃ.

— « Ἐριέττα, κράζω μανιώδης, ποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ σὰς ἴδῃ καὶ νὰ μὴ σὰς ἀγαπήσῃ ; Ποῖος θνητὸς δὲν θὰ ἐπιπτεν εἰς τοὺς πόδας σας ; Ποῖος δὲν θὰ ἐφιλοδόξει τὴν εὐτυχίαν νὰ ἀποθάνῃ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς σας ; Ἐριέττα, μὴ μὲ νομίσετε ἄγενῃ... Φεῖσθητί μου, μὴ μὲ περιφρονεῖτε, διότι ὅπως καὶ σεῖς, ἔχω καρδίαν ἡ ὅποια δὲν ὑπολογίζει τὴν ζωὴν, ἀλλὰ τὴν εὐτυχίαν... Ὡ ! ναί, φιλότατη Χανούμ, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης δὲν ὀπισθοδρομῶ οὔτε ἐνώπιον τοῦ κινδύνου, οὔτε ἐνώπιον τοῦ θανάτου... Πλησίον ὑμῶν, ἄγγελε τοῦ οὐρανοῦ, μοὶ φαίνεται ὅτι ἰσχύς ἀνωτέρα διασκεδάζει τοὺς φόβους μου... Ὅποια εὐτυχία νὰ σὰς ἴδω, νὰ σὰς ὁμιλήσω, νὰ σὰς γνωρίσω, νὰ μάθω τέλος ὅτι οὐρανία θεά, ὅπως σεῖς, μὲ ἀγαπᾷ διὰ τόσῳ διαπύρου ἔρωτος. Ἀχ καὶ ὁ σκληρότερος θὰ ἠδύνατο νὰ μείνῃ ἀναίσθητος εἰς τόσῳ μεγάλῃν εὐτυχίαν ;

» Ἐκπληκτος ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας τῆς ὠραίας δούλης καὶ ἤρπασα τὰς χεῖράς της διὰ νὰ τὰς φέρω εἰς τὰ πυριφλεγῆ χεῖλη μου...

» Ἐκτοτε κατέστην ὁ δούλος τῆς δούλης.

» Ἡ Ἐριέττα ἐμείνεν ἐπ' ἀρκετὸν διάστημα σιωπηλὴ καὶ λυπηρὰ καὶ ὅταν ἔχυνε ἄφθονα δάκρυα, ἐνόμιζεν ὅτι ἀνεκουφίζετο.

— « Δικράν, μοὶ λέγει, ὅλα αὐτὰ τὰ ἐρωτικὰ δάκρυα χύνονται δι' ὑμᾶς ! Δι' ὑμᾶς ἀνέχομαι τόσον χρόνον τὰς ὁδύνας, καὶ δι' ὑμᾶς τέλος γίνομαι ἄπιστος. Ὡ ! ὅλοι αἱ θυσίαι αὐταὶ εἶνε μὴδέν, ἀφοῦ ἀνταποκρίνεσθε εἰς τὸν ἔρωτά μου ».

I'

Ὁ Δικράν ἐξηκολούθησεν :

« Ὁ οὐρανός, ὁ πάντοτε ἀπέραντος, ἦτο σκοτεινὸς καὶ συν-

νεφώδης. Ἡ νύξ εἶχε σκεπάσει τὴν γῆν διὰ τοῦ σκοτεινοτέρου της μανδύου. Εἰς τὸν οὐρανὸν οὔτε σελήνη, οὔτε ἀστέρες· ἀλλ' ἄνεμος τόσον βίαιος καὶ ἀρκετὰ ἰσχυρὸς ὥστε νὰ διασκορπίσῃ τὰ συσσωρευμένα νέφη, καὶ νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν γαλανότητά του. Ἐκ τῆς θαλάσσης τὰ κύματα, κυλιόμενα ἐπὶ τῆς μαύρης ἐπιφανείας των, ἤρχοντο ἀκαταπαύστως νὰ θραυσθῶσι μετὰ πατάγου ἐπὶ τῶν στερεῶν θεμελίων τῆς κατοικίας τῆς Ἐριέττης. Ὁ ὑπόκωφος καὶ μονότονος μυκηθμός των εἶχε τι ἀπαίσιον, τὸ ὅποιον δὲν ἠδύνατο νὰ εὐρίσκηται εἰς ἁρμονίαν μετὰ τοῦ ὀξέως συριγμοῦ τοῦ ἀνέμου.

» Ἐπὶ τῆς θαλάσσης οὐδὲν πλοῖον ἐφαίνετο.

» Εἰς τὴν οἰκίαν τῆς δούλης, οὐδεὶς ὑπηρέτης ἦτο ἄγρυνος, ἀλλ' εἰς τὸν κῆπον καὶ ἀπέναντι τοῦ διαμερίσματος τῆς Ἐριέττας ἀνθρωπὸς τις, ὅστις δὲν ἦτο ὑπηρέτης, στηριζόμενος ἐπὶ δένδρου μόνος καὶ ἀνήσυχος μετὰ τὴν λύσσαν εἰς τὴν καρδίαν ἴσως ἐπηγρύπνει...

» Ἦτο ὁ Ριζὰ βέης... Ἐπανελθὼν ἐκ τῆς ἀποστολῆς του ταχύτερον ἢ ὅσον ἠλπίζεν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του διὰ τῆς θύρας τοῦ κήπου καὶ βλέπων πρῶς εἰς τὸ χαρμίον του εἰς τόσῃ προκεχωρημένην ὥραν τῆς νυκτός, ἀπεμάκρυνε τὸν ὑπηρέτην του, εἶτα μόνος ἐν σιγῇ, ἐβύθισε τὸ ἐταστικὸν βλέμμα του διὰ τῶν ἄνευ παραπετάσμάτων παραθύρων.

» Αἰφνης ὡς ὁ λέων τοῦ ὁποίου ἔρχονται νὰ ἀρπάξωσι τὴν σύντροφόν του, ὁ Ριζὰ ἐπλήγη εἰς τὴν καρδίαν ἀνίσχυρος ὀργῇ τὸν κατέλαθε καὶ ἐκβάλλει ἐκ τοῦ βάθους τοῦ στήθους του φοβεροὺς στεναγμούς. Τὰ βιαιότερα πάθη τὸν ταράττουσι. Ὁπλισμένος διὰ τῆς σπάθης του, τρέχει εἰς τὴν οἰκίαν μανιώδως ὡς ἄγριον θηρίον.

» Τὸ σκότος τῆς νυκτός ἦτο τόσον πολὺ, ὥστε ὁ βέης ἐκτύπησε σφοδρῶς ἐπὶ τοῦ δένδρου, αἱ δὲ κνημαὶ του ἐκάμθησαν καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς.

» Ἡ ἀναπνοή του τότε κατέστη ταχεῖα, καὶ ἐκ τῆς λύσσης ἔβριψε μακρὰν τὴν σπάθην του μετὰ τοσαύτης δυνάμεως, ὥστε κατὰ τὴν πτώσιν της ἐνεπλήχθη βαθέως εἰς τὴν γῆν.

» Κατ'ἐκείνην τὴν στιγμήν, ὁ Ριζὰ ἐκτύπησε τὸ καῖον μέτωπόν του καὶ ὠρκήσθη ὅρκον φοβερὸν ἐπὶ τοῦ πανισχυροῦ Θεοῦ νὰ ἐκδικηθῇ.

» Ὁ ἀδυσώπητος Αἰγύπτιος, τοῦ ὁποίου ἡ φυσιογνωμία κατέστη βδελυρὰ καὶ τρομερὰ, εἰσῆλθεν εἰς τὸ κονάκιον. Τὸ πρῶν παρουσιάσθη ἐνώπιόν του. Ἦμην μελαγχολικὸς καὶ καταβεβλημένος.

» — Δικράν, μοὶ λέγει ὁ βέης μετὰ προσποιητῆς ἡρεμίας, εἶσαι ὁ τροπεζίτης μου, ἐὰν σοῦ ζητήσω ἑκατὸν ἢ χίλια βιβλία καὶ μοὶ τὰ φέρῃς ὀφείλω νὰ σοῦ πληρώσω τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν, καὶ τότε θὰ λέγωμαι τίμιος.

» — Μάλιστα, κύριε.

» — Ἀς ὑποθέσωμεν ὅτι ἐγὼ ἢ ἄλλος τις σοὶ ἀρπάξει τὴν ποσότητα αὐτήν, ἐὰν ἀνακαλύψῃς τὸν αὐτουργὸν τοῦ δόλου, δὲν εἶνε δίκαιον νὰ τοῦ ζητήσῃς τὴν ἐπιστροφήν τοῦ ἀρπαχθέντος χρηματός;

» — Δίκαιον, κύριε.

» — Σὲ προσβάλλει τις καὶ φέρεις ἐπὶ τῶν πλευρῶν κτύπημα μαχίρας, τὸ ὅποιον σοὶ ἀφαιρῇ τὴν ζωὴν, πρέπει νὰ ἀπαιτήσῃς αἷμα ἀντὶ αἵματος;

» — Ἀναμφιβόλως, κύριε, τὸ αἷμα ἐκδικεῖται διὰ τοῦ αἵματος.

» — Καλῶς, ἐὰν πρέπει νὰ ἀπαιτήσῃ τις αἷμα ἀντὶ αἵματος, ἐὰν πρέπει νὰ πληρωθῇ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐδανείσθη, ἐὰν πρέπει νὰ ἀποδοθῇ ὅ,τι ἡρπάχθη, ἐὰν ὅλα ταῦτα, τέλος, εἶνε δίκαια καὶ λογικά, εὐρίσκομαι ἐν τῷ δικαίῳ μου. λέγει διὰ φωνῆς ξηρᾶς καὶ ἀπομάσσω διὰ τῆς χειρὸς τὸν ἰδρώτα τοῦ μετώπου του, εὐρίσκομαι ἐν τῷ δικαίῳ μου νὰ ζητήσω ἐκδίκησιν δι' ἀμάρτημά τι... ποῖαν ἐκδίκησιν πρέπει, Δικράν, νὰ λάβω, ὁμίλει!

» — Χάριν, κύριε!

» — Ἀς ὑποθέσωμεν ὅτι ἔχεις ἀφελῇ καὶ ἐνάρτεον γυναῖκα, τὴν ὅποιαν ἀγαπᾷς ὡς τὴν ζωὴν σου, ὡς τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν σου. Τί θὰ ἔκαμνες εἰς τὸν ἀνθρώπον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος περιβεβλημένος ὑπὸ ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης καὶ ἐκτιμήσεως, θὰ ἐτόλμα ν' ἀποτρέψῃ τὴν γυναῖκα αὐτὴν ἐκ τῆς ὁδοῦ της καὶ νὰ τὴν ἀπατήσῃ, νὰ τὴν διαφθεῖρῃ; Τί θὰ τοῦ ἔκαμνες Δικράν;

» — Κύριε, ἡ κεφαλὴ τοῦ ὑπηρετοῦ σας εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν σας, ἀνέκραξα ριφθὲς εἰς τοὺς πόδας του.

» Ἀλλ' ὁ Ριζὰ μ' ἀπόθνησε λέγων:

» — Ὁχι, Δικράν... ὄχι! ἀπομακρύνεσαι τῆς ἀληθείας ἐννοίας, τὴν ὅποιαν ὑπογράφει ἡ συνδιάλεξις αὕτη, διατὶ νὰ σὲ σφάξω; Δὲν ἔχουσιν αἷμα. Ἐὰν τιμωρηθῇς διὰ θανάτου, τοῦτο θὰ εἶνε πολὺ ἀπλοῦν. Ἀπαξ ἡ κεφαλὴ χωρισθῇ τοῦ σώματος, δὲν θὰ αἰσθάνεσαι πλέον οὐδὲν καὶ ὁ θάνατος δὲν θὰ εἶνε ἐκδίκησις εἰς τὰς θλίψεις. τὰς ὁποίας θὰ δοκιμάσῃς καθ' ὅλην σου τὴν ζωὴν. Ὁχι! ὄχι! Δικράν, εἶσαι ἐλεύθερος, δὲν θέλω τὸν θάνατόν σου.

» Ὁ Ριζὰ ἔλεγε πάντα ταῦτα διὰ φοβερᾶς καὶ ἀπειλητικῆς φωνῆς. Οἱ πλήρεις μανίας ὀφθαλμοὶ του ὠμοιάζον μετὰ κεραυνόν, κατ' ἐκείνην πρὸ πάντων τὴν στιγμήν. κατὰ τὴν ὅποιαν ἐζήτει διὰ τελευταίαν φοράν ἐκδίκησιν.

» Τὸ πρόσωπόν του ἦτο φρικῶδες. Θὰ ἔλεγε τις ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ κακοῦ τὸν ἐπεσκέσθη ἐν ἀπάσῃ τῇ βδελυγμίᾳ καὶ τῇ ἀγριότητί του. Ἐξῆλθεν τοῦ δωματίου τοῦ βέης. Εἶχον ἀπομακρυνθῇ μόλις βήματά τινα, ὅτε πρὸς τὸ μέρος τοῦ παραθύρου ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ γυναῖκα τινα μελαγχολικὴν, χύνουσαν ἄφθονα δάκρυα.

» Εἰς τὴν θέαν ἐκείνην, οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἐσκοτίσθησαν καὶ ἔπεσα ἀνάσθητος. Ἐκείνην, τὴν ὅποιαν εἶδον, ἦτο ἡ ἀτυχῆς μου σύζυγος, ἡ Σοφία.

» Ἠννόησα τότε ὅλον τὸ ὕψος τῶν ἀπειλῶν τοῦ Ριζὰ. Ὁ Ριζὰ δὲν εἶχεν εἰσέτι καταβροχθίσῃ τὴν λείαν του, ἀλλ' εἶχεν ἐγείρει ἐπ' αὐτῆς τοὺς ὄνυχάς του· τοῦτο συνέβαιεν ἐνώπιον τῆς δυστυχῆς συζύγου μου.

» Μετ' ὀλίγας στιγμᾶς, οἱ ἀνθρώποι τοῦ Βέη μετ' ἔφερον εἰς τὴν οἰκίαν μου.

ΙΑ'

» Ἐννέα μῆνες παρήλθον, προσέθηκεν ὁ Δικράν. Ἡ αὐγὴ τοῦ μῆος νὰ διακυβεύσῃ τὰς πρώτας τῆς ἀκτίνης ἐπὶ τῆς κοιμωμένης εἰσέτι φύσεως.

» Ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Φενέρ-Μπαζὲ ἀλίεὺς προχωρεῖ πρὸς τὴν καλύβην του...

» Προχωρεῖ καὶ παρκατηρεῖ δύο πτώματα ἐπὶ τῆς ἄμμου...

» Ἦσαν τὰ πτώματα γυναικῶν κεκαλυμμένων δι' ἐντα-

ταφίων, τῶν ὁποίων ἡ καθαρότης ἐμαρτύρει εὐμάρειαν.
» Ἐκάστη ἐξ αὐτῶν σφίγγει ἐπὶ τῆς παγωμένης καρδίας
τῆς ἐν τέκνον.

» Οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡ θάλασσα φαίνονται ὅτι ἐπ-
ηγρύπνου ἐξ οἴκτου ἐπὶ τῶν δύο τούτων ἀθῶων ὀρφανῶν, τὰ
ὁποῖα ἐκοιμῶντο ἡσύχως καὶ βλέπων τις αὐτὰ θὰ ἔλεγεν ὅτι
δὲν ἤθελον νὰ ταράξωσι τὸν αἰώνιον ὕπνον τῶν μητέρων τῶν.

» Ἡ πένθιμος αὕτη εἰκὼν συγκινεῖ τὴν καρδίαν τοῦ ἀλι-
έως. Πλησιάζει μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ ἀποκάλυψιν
ἢ ἐνδείξιν τινα τῶν ἀνευ ζωῆς ταλαιπώρων ἐκείνων γυναικῶν.
Δὲν φέρουσι καμμὶαν ἀπόδειξιν τῆς φρικώδους δυστυχίας, τῆς
ὁποίας ὑπῆρξαν θύματα. Ἐν τούτοις ἐπὶ τοῦ στήθους ἐνὸς
τῶν παιδίων ὑπῆρχεν ἐσφραγισμένος χάρτης καὶ ἐπὶ τοῦ λαι-
μοῦ ἀμφοτέρων δύο ἡμισέληνα σχήματα.

» Ἐπὶ τοῦ πρώτου ἀνεγινώσκετο.

«ΠΑΙΔΙΟΝ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ»

» Καὶ ἐπὶ τοῦ ἄλλου :

«ΘΥΓΑΤΗΡ ΤΗΣ ΕΡΙΕΤΤΑΣ»

Εἰς τὰς ἐνδείξεις ταύτας ὁ ἀλιεὺς πείθεται ὅτι αἱ μητέρες
καὶ τὰ τέκνα εἶνε χριστιαναί. Τρέχει πρὸς ἐμέ, εἰς τὸ Καθὶ
Κιόσκι ὅπου διέμενον τότε, μοὶ ἐγχειρίζει τὸν ἐσφραγισμένον
χάρτην καὶ ζητεῖ νὰ μοῦ ἐπισύρῃ τὴν συμπάθειαν διὰ τὰ νε-
αρά ὀρφανά.

» Τρέχω ἐπὶ τόπου, καὶ ἐπὶ τῇ θεᾷ τῶν πτωμάτων ἀνε-
γώρῃσα τὴν Ἐριέτταν καὶ τὴν Σοφίαν. Ἡ λύπη μου ἦτο
τόσον ζωηρά, ὥστε ἔπεσα λιπόθυμος, ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγου ἐπα-
νελθὼν εἰς ἐαυτὸν ἐγρονυπέτησα πλησίον τῶν πτωμάτων καὶ
ἐδεήθην... Ἡ προσευχὴ ἐνεθάρρυνε τὴν ψυχὴν μου. Ἡσθάν-
θην τὸν ἐαυτόν μου εἰς καλὴν κατάστασιν, καὶ βοηθούμενος
ὑπὸ τοῦ ἀλιέως ἔθαψα τὰ πτώματα τῶν ἀτυχῶν, ἀκριβῶς εἰς
ἐκεῖνο τὸ μέρος ὅπου μετὰ τίνα χρόνον ἔκτισα τὴν διαμονὴν
μου, ὅπως ἀναπολῶ καθ' ἑκάστην προσφιλεστάτας, ἂν καὶ
λίαν λυπηράς, ἀναμνήσεις.

» Τὰ δύο τέκνα τὰ ἐβάπτισα καὶ εἰς μὲν τὸ ἓν, τὸν υἱὸν
τοῦ Ριζᾶ καὶ τῆς Σοφίας, ἔδωκα τὸ ὄνομα Κοσρώφ· εἰς τὸ
ἄλλο, τὸ ὁποῖον ὠμείαζε ὑπερβολικὰ τῆς Ἐριέττας, τὸ ὄνομα
Μακρουή».

Τὰ λοιπὰ ἐννοοῦνται !...

Ὁ ἀτυχὴς Δικράν ἀπέστειλε τὸν Κοσρώφ εἰς Αἴγυπτον
πλησίον ἐνὸς τῶν φίλων του καὶ γνωρίζομεν πᾶν ὅ,τι ὁ νεα-
νίας οὗτος ὑπέφερεν.

Ὡς πρὸς τὴν Μακρουήν, τὴν μόνην τοῦ ἀγάπην, τὴν παρη-
γορίαν του, τὴν χαρὰν του, τὴν ἐφύλαξε πλησίον του, ἵνα ὡ-
φεληθῇ ἐξ αὐτοῦ τελείαν ἐκπαίδευσιν καὶ ἐξάριτον σπουδὴν.
Ὁ Δικράν εἶχεν ἀποπερατώσει τὴν διήγησίν του, ἢ κάλλιον,
τὴν ἀποκάλυψιν του, συχνάκις διακοπτόμενος ὑπὸ τῶν λυγ-
μῶν καὶ τῶν δακρύων. Κρύψας τὸ πρόσωπόν του διὰ τῶν
χειρῶν ἔμεινε σιωπηλὸς ἐπὶ τινὰς στιγμὰς καὶ εἴτα ἀνέπνευ-
σεν ἐλευθεριώτερον ὑψώσας τὴν κεφαλὴν. Ἐκλάυσε καὶ οἱ
κλαυθοὶ τοῦ ἐπέφερον τὴν γαλήνην, τὸν ἀνεκούφισαν ἴσως,
ἀλλ' ἡ προσποιητὴ αὕτη γαλήνη ἐπὶ τῆς ὥρᾳς καὶ κατα-
βεβλημένης μορφῆς του ὠμοίαζε πρὸς τὴν γαλήνην τῆς φύ-
σεως ἐν καιρῷ συννεφώδει, ὅστις εἶνε ὁ πρόδρομος βικίας κα-
ταιγίδος.

— Τέκνα μου, τοῖς λέγει τονίζων ἰσχυρότερον τὴν ἀδύνα-
τον φωνὴν του, μοὶ μένει εἰσέτι ἐν τελευταίον καθῆκον νὰ ἐκ-
πληρώσω καὶ ἀφοῦ ἐξοφλήσω, θὰ δύναμαι νὰ εἶπω : Θεὸς τοῦ
οὐρανοῦ, τὸ πᾶν ἐπληρώθη, ἃς γίνῃ ἡ θέλησίς σου.

Καὶ λέγων τὰς λέξεις ταύτας ἐπλησίασε ἐν τῷ μέσῳ τῆς
παρόδου ἐνθα ἦτο ὠκοδομημένος ὁ βωμός, καὶ ἀπέσυρεν ἐκεῖ-
θεν χάρτην κεκρυμμένον ὑπὸ τὸν λίθον.

Αἱ ἀκτίνες τῆς σελήνης εἰσέδουν ἤδη διὰ τῶν κλάδων
τῶν δένδρων. Ὁ ἀργυροῦς δίσκος τῆς ἐφαίνετο εἰς τὸ ὕψος τοῦ
κυανοῦ θόλου χύνων ἐπὶ τῶν τάφων κύματα φωτός.

Ὁ Δικράν ἀνέγνωσε τότε, δι' ἡρέμου φωνῆς τὰ ἀκόλουθα,
εἰς ἃ ἀπέδιδε χαρὰν καὶ ὑψηλότερον καὶ φοβερώτερον εἰσέτι
ἢ τρέμουσα φωνὴ τοῦ γέροντος, ἡ ἱερὰ σιωπὴ τοῦ κοιμητη-
ρίου, τὸ μυστήριον τῆς νυκτός καὶ ἡ δυστυχία τῶν ἐν θα-
κρύοις νεαρῶν ἀκροατῶν.

«Τελευταῖαι θελήσεις τῆς Ἐριέττας».

» Ὅταν τὸ θανατηφόρον δηλητήριον ἐνεργήσῃ καὶ ἐκδικη-
τικῶς διεισδύῃ εἰς τὰς φλέβας μου διατρέξῃ βραδέως τὸ
σῶμα μου, — ὅταν τὸ θανατηφόρον δηλητήριον βυθίσῃ
τὰς αἰσθήσεις μου πάσας εἰς τρομερὰν νάρκην πρὸ τοῦ μοὶ
ἀρπάσαι διὰ παντός τὴν ζωὴν, θὰ γνωρίζω, Δικράν, εἰς
ποῖαν φρικώδη τυχὴν θὰ εἶμαι προωρισμένη εἰσέτι ὑπὸ τοῦ
σκληροῦ Ριζᾶ ; Ἀλλ' ἐάν, τυχαίως, εὗρητε τὸ πτώμα μου,
θὰ θαψήτε αὐτὸ κατὰ τὸ Ὁρθόδοξον δόγμα, καὶ θὰ δεηθῇτε
ὑπὲρ ἐμοῦ !

» Μαθετε, Δικράν, ὅτι ἐγεννήθην ὀρθόδοξος, καὶ ὅτι ἀπο-
θνήσκω ὀρθόδοξος !

» Δικράν, σὰς κληροδοτῶ ἱερὰν παρακαταθήκην, εἶνε αὕτη
ἡ μόνη καὶ προσφιλέστατος μας θυγάτηρ, ἣν θὰ ζητήσητε παντα-
χοῦ, χωρὶς νὰ φεισθῇτε κόπων καὶ μόχθων.

» Ἡ ὁμοιότης τῶν χαρακτήρων τῆς μετὰ τῶν τῆς ἀτυχούς
μητρὸς τῆς θὰ σὰς ὁδηγήσῃ εἰς τὰς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κόσμου
ἀναζητήσεις. Σώσατε ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ διώκτου μᾶς τὸ φίλ-
τατον τοῦτο τέκνον καὶ ἐπαγρυπνήτε ὅπως δεχθῇ τὴν ὀρθό-
δοξον θρησκείαν.

» Δυστυχὲς τέκνον ! κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ὀδύνων μου, ὁ
ἀνοικτίρμων δῆμιος σὲ ἄφρησε τρεῖς μόνον ἡμέρας εἰς τοὺς βρα-
χιονάς μου ! ! ! Ὡ ! τότε, ποσάκις σὲ ἐθλιψα ἐπὶ τῆς καρδίας
μου, ποσάκις σὲ ἐκούρασα διὰ θωπειῶν ἢ ἤδη νεκρά μή-
τηρ σου. Ποσάκις εἶπον, ἀλλὰ δὲν με ἠννόεις ὡς ἐκ τῆς μι-
κρᾶς σου ἡλικίας : « Ἐάν ὁ Θεὸς σὲ εὐσπλαγχνισθῇ καὶ σὲ
ἀποδώσῃ εἰς τὸν πατέρα σου, ὦ ! τότε τὸ ἀμάρτημά μου νο-
μίζω, ὅτι θὰ μοὶ συγχωρηθῇ ! » τότε ἡ ψυχὴ μου θὰ πετάξῃ
γαλήνιος εἰς τοὺς πόδας τοῦ Δημιουργοῦ ! ! ! »

» Μακρουή ! εἶνε τὸ ὄνομα, ὅπερ ἐπιθυμῶ νὰ φέρῃ, θὰ
τηρήσῃς τὴν τελευταίαν θέλησίν μου, Δικράν :

1 Ἐν τῇ ἀρμενικῇ διαλέκτῳ σημαίνει καθαρὸς.

[Ἐν τοῦ Γαλλικοῦ].